

Rada Europejska

Bruksela, 25 marca 2022 r.
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady

Do: Delegacje

Dotyczy: Posiedzenie Rady Europejskiej (24 i 25 marca 2022 r.)
– Konkluzje

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje przyjęte przez Radę Europejską na wyżej wspomnianym posiedzeniu.

Rada Europejska przeprowadziła wymianę poglądów z prezydentem Stanów Zjednoczonych na temat współpracy transatlantyckiej w kontekście rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę.

*

* *

I. ROSYJSKA AGRESJA WOJSKOWA NA UKRAINE

1. Rosyjska wojna agresywna przeciwko Ukrainie stanowi rażące pogwałcenie prawa międzynarodowego oraz powoduje ofiary śmiertelne i obrażenia wśród ludności cywilnej na masową skalę. Rosja kieruje swoje ataki przeciwko ludności cywilnej i obiektom cywilnym, takim jak szpitale, placówki medyczne, szkoły i schrony. Te zbrodnie wojenne muszą się natychmiast zakończyć. Osoby za nie odpowiedzialne i im współwinne zostaną pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z prawem międzynarodowym. Oblężenie Mariupola i innych ukraińskich miast przez rosyjskie siły wojskowe oraz odmawianie przez nie dostępu pomocy humanitarnej są niedopuszczalne. Siły rosyjskie muszą natychmiast zapewnić możliwość bezpiecznego przedostania się do innych części Ukrainy, a także dostarczania pomocy humanitarnej do Mariupola i innych oblężonych miast.
2. Rada Europejska wzywa Rosję do niezwłocznego zagwarantowania bezpiecznego przejazdu – do wybranych przez nich miejsc – cywilom uwięzionym na wszystkich innych terenach objętych działaniami wojennymi, do natychmiastowego uwolnienia wszystkich zakładników, zapewnienia nieprzerwanego dostępu pomocy humanitarnej i ustanowienia korytarzy humanitarnych. Apeluje do Rosji także o pełne poszanowanie jej zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego, i o zastosowanie się do niedawnego zarządzenia Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.
3. Rada Europejska żąda, by Rosja niezwłocznie zaprzestała agresji wojskowej na terytorium Ukrainy, natychmiast i bezwarunkowo wycofała wszystkie siły i sprzęt wojskowy z całego terytorium Ukrainy oraz w pełni respektowała integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy w ramach jej granic uznanych przez społeczność międzynarodową.

4. Unia Europejska wspiera Ukrainę i jej obywateli, a Rada Europejska potwierdza deklarację wersalską, uznając europejskie aspiracje Ukrainy i jej europejski wybór, jak stwierdzono w układzie o stowarzyszeniu. Rada ponawia swoją prośbę do Komisji, by przedłożyła opinię zgodnie ze stosownymi postanowieniami Traktatów. Unia Europejska będzie nadal zapewniać skoordynowane wsparcie polityczne, finansowe, materialne i humanitarne. Unia Europejska przyjęła już istotne sankcje, które mają ogromny wpływ na Rosję i Białoruś, i jest gotowa do wyeliminowania luk i zaradzenia faktycznym i ewentualnym przypadkom obchodzenia sankcji oraz do szybkiego procedowania dalszych skoordynowanych surowych sankcji wobec Rosji i Białorusi, by skutecznie pozbawić Rosję możliwości kontynuowania agresji. Rada Europejska wzywa wszystkie państwa do dostosowania się do tych sankcji. Wszelkie próby obejścia sankcji lub udzielenia Rosji pomocy z użyciem innych środków muszą zostać powstrzymane.
5. Rosyjska agresja wojskowa na Ukrainę zmusiła miliony ludzi do ucieczki ze swoich domów. Wielu z nich znalazło schronienie i bezpieczeństwo w Unii Europejskiej, w czym pomaga mechanizm tymczasowej ochrony. Szczególną uwagę należy poświęcić potrzebom najsłabszych oraz środkom zapobiegania handlowi ludźmi i wykrywania tego procederu. Rada Europejska wyraża wielkie uznanie dla wszystkich obywateli, organizacji i rządów w całej Europie, którzy okazują solidarność z osobami uciekającymi przed tą potworną wojną.
6. Kryzys ten stanowi poważne wyzwanie dla infrastruktury i usług publicznych państw przyjmujących, zwłaszcza przy granicach z Ukrainą. Rada Europejska dostrzega wszystkie wysiłki już poczynione w celu przyjęcia uchodźców uciekających przed wojną w Ukrainie i wzywa wszystkie państwa członkowskie do wzmożenia starań w niezmiennym duchu jedności i solidarności, zwraca się także do Komisji, by podjęła wszelkie inicjatywy niezbędne do ułatwienia takich działań. Wzywa również do pilnego zakończenia prac nad niedawno przedstawionymi przez Komisję wnioskami dotyczącymi udzielenia wsparcia państwom członkowskim, tak by zapewnić szybkie uruchomienie unijnego finansowania na rzecz uchodźców i ich gospodarzy, oraz zwraca się do Komisji o prowadzenie prac nad dodatkowymi wnioskami, które wzmocniłyby wsparcie UE w tej kwestii. Wzywa państwa członkowskie, by przy wsparciu Komisji opracowały plany ewentualnościowe uwzględniające również potrzeby średnio- i długoterminowe.

7. Unii Europejskiej zależy na zapewnieniu ciągłego i nieprzerwanego przepływu energii elektrycznej i gazu na Ukrainę. Niedawna synchronizacja ukraińskiej i mołdawskiej sieci elektroenergetycznej z sieciami unijnymi jest niezwykle ważnym osiągnięciem. Pokazuje ono, że w przyszłości będziemy wzajemnie powiązani. Należy zapewnić bezpieczeństwo ukraińskich obiektów jądrowych, w tym przy wsparciu Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.
8. Mając na uwadze zniszczenia i ogromne straty ponoszone przez Ukrainę w wyniku rosyjskiej agresji wojskowej, Unia Europejska jest zdecydowana zapewnić rządowi Ukrainy wsparcie przeznaczone na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, a po zakończeniu rosyjskiej napaści – na odbudowę demokratycznej Ukrainy. W tym celu Rada Europejska postanawia ustanowić Fundusz Powierniczy Solidarności z Ukrainą i wzywa swoich partnerów międzynarodowych do wzięcia w nim udziału, a także do niezwłocznego rozpoczęcia stosownych przygotowań. Apeluje do Komisji, by nadal udzielała pomocy technicznej, aby wesprzeć Ukrainę we wdrażaniu niezbędnych reform.
9. Rada Europejska wzywa do zorganizowania w odpowiednim czasie międzynarodowej konferencji w celu pozyskania środków dla Funduszu Powierniczego Solidarności z Ukrainą.
10. Rada Europejska potwierdza również swoje zobowiązanie do wspierania Republiki Mołdawii i jej obywateli.

II. BEZPIECZEŃSTWO I OBRONA

11. Przywołując plan działań uzgodniony w Wersalu, Rada Europejska przeprowadziła strategiczną debatę na temat bezpieczeństwa i obrony, uwzględniając nową sytuację w zakresie bezpieczeństwa w Europie, która spowodowała ważną zmianę jej otoczenia strategicznego.
12. Rada Europejska zatwierdza Strategiczny kompas, w którym zapewniono strategiczne wskazówki na najbliższą dekadę oraz określono spójny zestaw działań, sposoby i środki oraz jasne cele niezbędne dla tego nowego impulsu poprzez:
 - a) umożliwienie Unii Europejskiej szybszego i bardziej zdecydowanego działania w przypadku kryzysów;

- b) zabezpieczanie naszych interesów i ochronę naszych obywateli poprzez wzmocnienie zdolności Unii Europejskiej do antycypowania i łagodzenia zagrożeń;
- c) stymulowanie inwestycji i innowacji, by wspólnie rozwijać potrzebne zdolności i technologie;
- d) pogłębianie naszej współpracy z partnerami, by osiągać wspólne cele.

Rada Europejska zwraca się do Rady o niezwłoczne poczynienie postępów w pracach nad realizacją Strategicznego kompasu zgodnie z przedstawionym w nim harmonogramem.

13. Rada Europejska oczekuje na analizę, którą do połowy maja ma opracować Komisja we współpracy z Europejską Agencją Obrony, dotyczącą luk inwestycyjnych w zakresie obronności oraz na propozycje ewentualnych dalszych inicjatyw niezbędnych do wzmocnienia europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego. Będzie to stanowiło wkład w działania służące wzmocnieniu odporności Unii Europejskiej oraz zwiększeniu jej potencjału w zakresie bezpieczeństwa i obrony poprzez liczniejsze i lepsze inwestycje, z naciskiem na stwierdzone braki strategiczne. Zwraca się do Rady o przyspieszenie prac nad wnioskami przedłożonymi ostatnio przez Komisję.
14. Aby wzmocnić zdolności obronne Unii Europejskiej i państw członkowskich, należy w pełni wykorzystać potencjał unijnych instrumentów finansowania i inicjatyw, w szczególności Europejskiego Funduszu Obronnego i stałej współpracy strukturalnej, planu rozwoju zdolności i skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności. Ponadto do końca 2022 r. należy przyjąć środki w celu promowania i ułatwiania dostępu przemysłu obronnego do prywatnego finansowania, również poprzez jak najlepsze wykorzystanie możliwości oferowanych przez Europejski Bank Inwestycyjny. Rada Europejska będzie regularnie oceniać realizację Strategicznego kompasu i postępy w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony. W razie potrzeby przedstawi dalsze wskazówki.

III. ENERGIA

15. Unia Europejska jak najszybciej zredukuje swoje uzależnienie od importu rosyjskiego gazu, ropy naftowej i węgla, zgodnie z deklaracją wersalską. W związku z tym Rada Europejska oczekuje kompleksowego i ambitnego planu, opracowanego w ścisłej koordynacji z państwami członkowskimi, który Komisja przedstawi w tym celu do końca maja 2022 r. Uwzględnione zostaną uwarunkowania krajowe i koszty energetyczny państw członkowskich.
16. Utrzymujące się wysokie ceny energii wywierają coraz bardziej negatywny wpływ na obywateli i przedsiębiorstwa, potęgowany dodatkowo przez rosyjską agresję wojskową na Ukrainę. Rada Europejska omówiła sposoby zapewnienia dalszej pomocy konsumentom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji i wspierania europejskich przedsiębiorstw w perspektywie krótkoterminowej.

Rada Europejska:

- a) zwraca się do państw członkowskich i Komisji, by nadal jak najlepiej wykorzystywały zestaw narzędzi, w tym nowe tymczasowe kryzysowe ramy pomocy państwa, jako ograniczone w czasie odejście od status quo. Zgodnie z propozycją Komisji tymczasowe opodatkowanie lub interwencje regulacyjne względem nieoczekiwanych zysków mogą być użytecznym źródłem finansowania krajowego;
- b) powierza Radzie i Komisji zadanie pilnego nawiązania kontaktu z interesariuszami w dziedzinie energii w celu przedyskutowania, czy i w jaki sposób krótkoterminowe warianty działania przedstawione przez Komisję (bezpośrednie wsparcie na rzecz konsumentów w postaci bonów, ulg w podatkach lub z wykorzystaniem modelu agregatora/pojedynczego nabywcy, pomoc państwa, opodatkowanie (akcyza i VAT), pułapy cenowe, środki regulacyjne takie jak kontrakty różnicowe) przyczyniłyby się do obniżenia ceny gazu i zaradzenia efektowi domina na rynkach energii elektrycznej, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych;

- c) wzywa Komisję, by przedstawiła na tej podstawie wnioski, które skutecznie zaradzą problemowi zbyt wysokich cen energii elektrycznej, zachowując jednocześnie integralność jednolitego rynku, podtrzymując zachęty do przejścia na zieloną gospodarkę, zapewniając bezpieczeństwo dostaw i unikając nieproporcjonalnych kosztów budżetowych.

W obecnym kontekście bardzo wysokich cen energii elektrycznej Komisja jest gotowa pilnie ocenić zgodność tymczasowych środków nadzwyczajnych na rynku energii elektrycznej zgłoszonych przez państwa członkowskie – w tym w celu złagodzenia wpływu cen paliw kopalnych na produkcję energii elektrycznej – z postanowieniami Traktatów i przepisami rozporządzenia 2019/943.

Oceniając taką zgodność, Komisja zapewni również, w drodze procedury przyspieszonej, spełnienie następujących warunków: środki te obniżają ceny na rynku transakcji natychmiastowych energii elektrycznej dla przedsiębiorstw i konsumentów i nie wpływają na warunki wymiany handlowej w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem. Podczas dokonywania takiej oceny uwzględniony zostanie tymczasowy charakter środków oraz poziom wzajemnych połączeń elektroenergetycznych z jednolitym rynkiem energii elektrycznej.

17. Rada Europejska dokonała przeglądu gotowości UE do natychmiastowego działania i zobowiązała Radę do przeanalizowania propozycji Komisji dotyczących polityki UE w zakresie magazynowania gazu z należyтым uwzględnieniem i wzięciem pod uwagę interesów państw członkowskich o znacznych zdolnościach magazynowania w celu zapewnienia sprawiedliwej równowagi. Uzupełnianie zapasów gazu w magazynach w całej Unii powinno rozpocząć się jak najszybciej, z pełnym uwzględnieniem krajowych środków gotowości. Z myślą o następnej zimie państwa członkowskie i Komisja w trybie pilnym:

- a) ustanowią niezbędne mechanizmy solidarnościowe i kompensacyjne;

- b) będą współpracować w zakresie dobrowolnego wspólnego zakupu gazu, LNG i wodoru, optymalnie wykorzystując polityczne i rynkowe znaczenie Unii Europejskiej i jej państw członkowskich jako całości, by wynegocjować niższe ceny; platforma służąca do wspólnych zakupów będzie otwarta również dla krajów Bałkanów Zachodnich i trzech stowarzyszonych partnerów wschodnich;
 - c) ukończą i usprawnią nasze wzajemne połączenia gazowe i elektroenergetyczne na całym terytorium Unii Europejskiej, wraz z pełną synchronizacją sieci energetycznych;
 - d) będą pracować nad zapewnieniem bezpieczeństwa dostaw wszystkim państwom członkowskim.
18. Bezpieczeństwo energetyczne i neutralność klimatyczną można osiągnąć tylko wtedy, gdy Unia Europejska będzie mogła polegać na solidnym i w pełni wzajemnie połączonym wewnętrznym rynku energii elektrycznej oraz dobrze funkcjonującym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. Rada Europejska omówiła sposoby czynienia dalszych postępów w pracach nad monitorowaniem i optymalizacją ich funkcjonowania. Zwraca się do Komisji o podjęcie do maja 2022 r. wszelkich niezbędnych inicjatyw, również z uwzględnieniem końcowych sprawozdań Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).
19. Unia Europejska będzie nadal koordynować działania z partnerami międzynarodowymi w celu zapewnienia odpowiednich dostaw i łagodzenia wzrostu cen energii.

IV. KWESTIE GOSPODARCZE

20. Rada Europejska wzywa do czynienia postępów w pracach nad realizacją deklaracji wersalskiej w odniesieniu do budowania bardziej otwartej i solidnej bazy ekonomicznej, w szczególności poprzez redukcję naszych strategicznych zależności w najbardziej wrażliwych obszarach, takich jak surowce krytyczne, półprzewodniki, zdrowie, kwestie cyfrowe i żywność, oraz poprzez prowadzenie ambitnej i solidnej polityki handlowej, a także wspieranie inwestycji.

21. Trzydzieści lat po jego utworzeniu jednolity rynek pozostaje jednym z głównych atutów Unii Europejskiej sprzyjających zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu i tworzeniu miejsc pracy oraz ma kluczowe znaczenie dla przyspieszenia jej zielonej i cyfrowej transformacji, a także wzmocnienia odporności naszych gospodarek. Należy zapewnić funkcjonowanie jednolitego rynku także w czasach kryzysowych. Aby jednolity rynek mógł w pełni urzeczywistnić swój potencjał z korzyścią dla europejskich konsumentów oraz przyczynić się do zwiększenia wydajności i podniesienia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw, Rada Europejska wzywa do:
- a) ścisłego wdrażania i egzekwowania zasad jednolitego rynku oraz zapewnienia, by wszystkie przedsiębiorstwa przestrzegały zharmonizowanych na szczeblu UE norm i reguł konkurencji;
 - b) wdrożenia strategii przemysłowej i strategii na rzecz MŚP;
 - c) ukończenia budowy jednolitego rynku, w szczególności w odniesieniu do kwestii cyfrowych i usług;
 - d) ścisłego monitorowania wąskich gardeł i zapobiegania im, a także usuwania pozostałych nieuzasadnionych barier i obciążeń administracyjnych oraz unikania nowych;
 - e) lepszego wzajemnego połączenia ekosystemów państw członkowskich oraz zabezpieczenia i dywersyfikacji łańcuchów dostaw;
 - f) utrzymania zdolności Unii Europejskiej do wyznaczania standardów w skali międzynarodowej.
22. Rada Europejska przeprowadziła wymianę poglądów na temat ostatnich wydarzeń gospodarczych. Zatwierdza priorytety polityczne zawarte w rocznej analizie zrównoważonego wzrostu gospodarczego i zwraca się do państw członkowskich, by odzwierciedliły je w swoich krajowych programach reform oraz programach stabilności lub konwergencji. Zatwierdza także projekt zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro.

23. Rada Europejska zwraca się do Rady, z uwzględnieniem specyficznej sytuacji każdego państwa członkowskiego, o poczynienie postępów w pracach związanych z komunikatem Komisji w sprawie rosnących cen żywności i globalnego bezpieczeństwa żywnościowego, który określa zarówno środki krótkoterminowe służące rozwiązaniu problemu przystępności cenowej żywności w Unii Europejskiej i wsparciu rolników ponoszących wysokie koszty nakładów, jak i środki średnioterminowe służące wspieraniu przejścia na zrównoważony system żywnościowy.
24. Rada Europejska zwraca się do Komisji, by we współpracy z partnerami międzynarodowymi priorytetowo potraktowała prace nad globalnym bezpieczeństwem żywnościowym i globalną przystępnością cenową żywności, w szczególności poprzez wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego i rolnictwa w Ukrainie oraz najsłabszych i najbardziej zagrożonych państwach trzecich. Będzie to główny cel inicjatywy FARM (misji na rzecz odporności żywnościowej i rolnej). Te prace wielostronne powinny zapewnić skuteczne funkcjonowanie rynków i wspierać produkcję lokalną, by zmniejszyć ryzyko braku bezpieczeństwa żywnościowego. Należy zachować integralność łańcuchów dostaw żywności.

V. COVID-19

25. Rada Europejska dokonała przeglądu działań koordynacyjnych podejmowanych w odpowiedzi na pandemię COVID-19.
26. Podsumowała postępy we wdrażaniu współpracy międzynarodowej w zakresie globalnego zarządzania zdrowiem i w zakresie solidarności, w tym dzięki lepszemu wprowadzaniu szczepionek i prowadzonym pod auspicjami Światowej Organizacji Zdrowia pracom nad przyszłym instrumentem mającym na celu poprawę zapobiegania pandemiom oraz gotowości i reagowania na nie. Z zadowoleniem przyjmuje również postępy poczynione w kwestii praw własności intelektualnej w ramach Światowej Organizacji Handlu.

VI. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE

27. Rada Europejska przygotowała szczyt UE–Chiny, który odbędzie się 1 kwietnia 2022 r. Przeprowadziła wymianę poglądów na temat stosunków z Chinami w nowym kontekście globalnym, w szczególności w kontekście rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę.
28. Rada Europejska omówiła przedłużający się kryzys polityczny w Bośni i Hercegowinie. Unia Europejska potwierdza swoje zobowiązanie na rzecz utrzymania europejskiej perspektywy Bośni i Hercegowiny oraz Bałkanów Zachodnich. Przywódcy w Bośni i Hercegowinie muszą wykazać silne zaangażowanie na rzecz szybkiego zakończenia reformy konstytucyjnej i wyborczej, która ma zasadnicze znaczenie dla stabilności i pełnego funkcjonowania kraju, a także wspierać wszystkie inne priorytetowe reformy określone w opinii Komisji i warunkujące uzyskanie statusu kraju kandydującego. Unia Europejska jest gotowa kontynuować swoje zaangażowanie na wysokim szczeblu w tym zakresie.

VII. DALSZE DZIAŁANIA

29. Rada Europejska powróci do wszystkich tych kwestii na nadzwyczajnym posiedzeniu.

VIII. POZOSTAŁE KWESTIE

30. Rada Europejska ponownie wybrała Charlesa MICHELA na przewodniczącego Rady Europejskiej na okres od 1 czerwca 2022 r. do 30 listopada 2024 r.
31. Rada Europejska przyjęła do wiadomości decyzję szefów państw lub rządów Umawiających się Stron Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej i walutowej, których walutą jest euro, w sprawie ponownego mianowania Charlesa MICHELA przewodniczącym szczytu państw strefy euro na okres od 1 czerwca 2022 r. do 30 listopada 2024 r.